

Antic Sindicat Agrícola d'Avià

Avià

Ubicació

Comarca: Berguedà
Lloc/Adreça: Nucli antic, Plaça del Padró. 08610 AVIÀ
Emplaçament Entre la plaça del Padró i cal Mas Nou.

Coordenades:

Latitud: 42.0763
Longitud: 1.8247
UTM Est (X): 402780
UTM Nord (Y): 4658916

Classificació

Número de fitxa 08011 - 14
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Noucentisme
Segle XX
Any 1910
Autoria de l'element: Vàries persones d'Avià, entre elles Joan Corominas, Emeri Boixader i Francesc Mas.
Estat de conservació Bo
Protecció Legal
Tipus de protecció: BPU
Observacions protecció: BPU. POUM Avià, DOGC 12/07/2011
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 36828DG0529S

Fitxes associades:

[Nucli antic d'Avià](#)

Autoria de la fitxa María del Agua Cortés Elía
Data de registre de la fitxa: dt., 27/11/2001 - 01:00

Descripció

Edifici de planta rectangular i allargassada, de dos pisos, que es troba entre la plaça del Padró i cal Mas Nou. La façana de la planta baixa és de pedra amb 6 finestres a la façana més llarga i dues al xamfrà davant de cal Salvans. Entre les finestres hi ha una decoració en forma de pilastra feta de maons. La finestra de l'esquerra de la porta es va convertir fa poc temps en una porta de garatge. La compartimentació entre les finestres es va aprofitar per posar el nom del local a la part superior: Sindicat Agrícola de Avià. En una fotografia feta per Ramon Mas pels volts de l'any 1917, es pot veure que originalment la façana no era de pedra, sinó que estava recoberta amb maons; en fer-se malbé amb un incendi els anys vuitanta, es va repicar la façana de la planta baixa deixant la pedra vista. El segon pis, fruit d'un afegit del 1920, segueix la mateixa estructura que la planta baixa i conserva la façana coberta amb un estucat que imita els maons. A l'interior, la planta baixa s'utilitza des de fa uns anys com a garatges i tallers pels amos de cal Mas. El primer pis, que fins fa dos anys encara conservava els elements del cafè i el teatre intactes, es va convertir darrerament en la seu de la Penya del Futbol Club Barcelona d'Avià.

Observacions:

L'any 1913 els membres del Sindicat van retre un homenatge a mossèn Ramon Canal, vicari del poble, per la seva contribució al funcionament del Sindicat. Es conserva una fotografia a l'arxiu de Cal Mas, feta per Ramon Mas, del diploma que se li va donar. Els Mas també guarden documentació diversa del Sindicat però molt barrejada, ja que tant hi ha llibres de comptes com obres de teatre. A Avià hi havia un altre local que era d'ideologia laica i obrera, i que era el local dels treballadors o dels "pobres" en contraposició al local dels "rics" que era el Sindicat. Aquest local anomenat Ateneu Obrer es va construir a finals del 1913 al carrer Padró, entre l'església i cal Tufaire.

Història

L'edifici del Sindicat Agrícola es va construir l'any 1910, en un terreny de cal Mas anomenat la Ferraja, entre l'era de cal Mas i la plaça del Padró. En la construcció hi van col·laborar desinteressadament molts avianesos que després van ser socis de l'entitat. El primer edifici era d'un sol pis, de quinze metres de llarg per sis i mig d'ample, amb capacitat per 120 o 130 persones i que servia de cafè, amb una terrassa a l'exterior. El Sindicat era un centre social de les famílies més adinerades del poble i amb ideologia conservadora i catòlica que sota el lema: "Uns pels altres i Déu per tots", tenia per objecte defensar i millorar els interessos agrícoles seguint la llei de Sindicats Agrícoles de 1908. Així el Sindicat va promoure moltes activitats, com cursos, demostracions de maquinària i, fins i tot, teatre. Al Sindicat també hi havia una Caixa d'Estalvis, que es va ubicar en un annex de l'edifici davant de cal Salvans. El reglament de la Caixa Rural va ser aprovat el 31 d'octubre de l'any 1911, i la inscripció del Sindicat al Registre de Sindicats Agrícoles del Govern Civil de Barcelona es va fer el 5 de febrer del 1913. La Caixa va estar en funcionament fins a l'inici de la Guerra Civil. Cap a la meitat dels anys vint es va construir el segon pis, i aleshores el cafè i teatre es van muntar a la sala d'aquest pis, on es va fer un petit escenari amb teló, ganxos per penjar els decorats, gàbia per l'apuntador, una tapa de fusta al terra per obrir i poder sortir gent quan ho exigia la funció i dos vestidors; a la platea els espectadors seien en cadires. Als inicis la il·luminació es feia amb carburs fins que al 1917 en Ramon Serra subministrava l'electricitat que feia a cal Titó, amb el salt que proporcionava la bassa. Des dels inicis es va fer teatre, que es va mantenir fins al començament de la Guerra

i es van fer una trentena de representacions. El 20 d'abril de l'any 1941 es va dissoldre el Sindicat Agrícola d'Avià i, per pal·liar els deutes de la Caixa d'Estalvis després de la Guerra Civil, va comprar l'edifici Francesc Mas per un import de divuit mil vuit-centes cinquanta pessetes, tot i això, Francesc Mas va cedir el local per fer teatre fins els anys seixanta.

Bibliografia

RAFART, J. (1993). Avià i el teatre. Col. L'Escambell, núm. 3. Ed. Associació Cultural El Vilatà.

